

Szerkesztőség:

Arad, Acsev-palota,

Kiadóhivatal:

Aradi Nyomda Vállalat
Bulev. Regele Ferdinand 4/22.
(József tőrcsög-ut.)

Sűrűsége: Közlöny, Arad,

Telefonszám:

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
151.

Megjelenik naponta kézzel.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP

Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF

ELŐFIZETÉS:

HELYBEN ÉS VIDÉKEN:

Ezész évre	— —	1000 Let
Fél évre	— —	540 Let
Negyed évre	— —	270 Let
Havonta	— —	90 Let
Hirdetések díjszabás szerint		

EGYES SZÁM ÁRA — 5 Let

VASÁRNAP — — — 6 Let

Bucurestiben 50 banival több.

Száz év

Az aradi görög keleti román püspökség ma ünnepli meg fennállásának századik évfordulóját. Ezen az ünnepségen nemcsak a görög keleti klérus, hanem Aradváros lakossága is részt vesz. Tisztelettel tekintünk vissza az aradi román püspökség száz esztendő történetére és tiszteletünket nemcsak a történelemben is jelentős évszázad várja ki belőlünk, hanem az a szeretet és megértés, ami a püspökség székhelyéről minden időben kisugárzott.

Ha végig tekintünk ezen a száz esztendőn, sok jelentős esemény történt a magyarság életében: Háborúk, forradalmak, politikai és társadalmi torzalkodások, nemzetiségi harcok, amelyekben nagy lánggal égtek a gyűlölet fátylói és amelyekből azonban távol tudta magát tartani minden időben az aradi román püspökség. Az utóbbi esztendők igazságtalanságaiban, fájdalmas elnyomatásában, jogaink eltiprásában, mindig megbékélt szemmel tekintettünk a püspöki rezidencia felé, a honnan úgy éreztük, a megértés világított felénk.

Most a centennáriumi ünnepségek alkalmával felhasználjuk az alkalmat, hogy példaképpen rávilágítsunk az aradi román püspökség mentalitására. Nem dicsérni akarunk, hiszen, ha egy papi intézmény nem ezeket az elveket követi, nem tölti be hivatását. Nem dicsérünk, csak ismertetjük, méltatjuk ebben a néhány sorban a száz esztendő püspökséget. Ez az igazságokon alapuló méltatás reflektorfényt kellene, hogy vetítsen azokba a sötét zugokba és azokba az elfogult, vagy gyűlölet-től égő lelkekbe, amelyek nem követik az aradi püspökség példáját.

Az aradi román püspökség minden időben betöltötte hivatását. Kötelességét teljesítette akkor, amikor lecsillapította a céltalan harcokat, hivatásának élt akkor, amikor a száz esztendő püspökei nem fajt, nem nemzetiséget, hanem embert láttak az emberben.

Amikor felekezeti harcok dúltak a fővárosban, Nagyváradon pusztított a fajgyűlölködés és amikor Aradon is urrá lett a félelem, mert átcsaptak Aradra is a zavargások hullámai, Gergely püspök súlyos szavakkal ítélte el az éretlenek társadalombomlasztó kijelentéseit. A püspök kijelentései csillapítólag hatottak a kedélyekre, mert a szeretet áradt belőlük. A püspök akkor is a hivatásának élt és a kötelességét teljesítette.

Ma a centennáriumi ünnepségek alkalmával szívesen regisztráljuk azt a tényt, hogy a száz esztendő alatt az aradi román püspökök minden teljesítették kötelességüket. Aradváros magyarsága szeretettel üdvözli az ünneplőket.

Vaida: A kormányválság Goga féktelen fantáziájának szüleménye

Vaida belügyminiszter Kolozsvárott nyilatkozott a kormányválság híreről, a kormány átszervezéséről.

Chujról jelentik: A Kolozsváron tartózkodó Vaida belügyminiszter ma délelőtt fogadta munkatársunkat, akinek arra a kérdésre, hogy mi igaz a kormány belső válságáról elterjedt hírekről, a következőket mondotta:

— Ön, mint gyakorlott újságíró, bizonyára tudni fogja, mennyire lehet hitelt adni ezeknek az averescánus és liberális forrásból származó híreknek. Averescu tábornok vasárnap délelőtt az Atheneul kertje előtt diszszemlélt tart az 1927. június 4-iki bukás után megmaradt napidíjasok csoportja felett. Az embereket kell valamivel foglalkoztatni és

ezért találta ki Goga féktelen fantáziával a válságot.

hogy azután a zavarosban nyugodtan halászson. A liberálisok jelenleg, mint segédcsoportok működnek és pénzzel támasztják alá ezt a vállalkozást. Itteni tartózkodásom olyan értelmű interpretálása, hogy elégedetlen volnék, mindössze arra redukálódó, hogy egy évi

megfeszített munka után először élvezek én is egy kis szabadságot.

— Ami a kormány átszervezését illeti, mint minden demokratikus szellemű szervezetben, itt is elengedhetetlen tényező a fejelem, amelyet a párt minden tagja be kell, hogy tartson. A helyzet megítélésének összes elemei egy embernek állanak a rendelkezésére, a kormány elnökének, aki egyszersmint a párt elnöke. Harminc év óta megszoktam azt tapasztalásból, hogy számot vessek azzal, hogy Maniut sohasem vezette más, mint kizárólag a közérdek és a nemzeti demokrácia előrehaladásának eszméje. Amit ő határoz, az jó. Az averescánusok és liberálisok intrikáival szemben is bizonyára megteszi ő is az ellenintézkedéseket. Az ő magas erkölcsisége, tekintélye és bölcsesége az összetartó erő pártunkban. Ez az én hitvallásom és ezen keresztül nézem azokat a híreket, amelyek az elmúlt napokban a lapok hasábjain napvilágot láttak.

Zalesky nyilatkozott Bucurestiben a sajtónak.

Miért nem léphet be Lengyelország a kisantantba? — A lengyel külügyminiszter a magyar-lengyel viszonyról, a békerevizioról és a kisebbségi kérdéssel.

Bucurestiből jelentik: Zalesky lengyel külügyminiszter ma délelőtt fogadta a sajtó képviselőit, akik előtt kijelentette, hogy tegnap a román-lengyel döntőbírói szerződést írták alá, nem pedig a két állam közötti kereskedelmi szerződést, amelyre vonatkozólag tárgyalások még folyamatban vannak. A szabad kikötőzónák ügyét sem most tárgyalják és ez a kérdés a kereskedelmi szerződésben kerül megoldásra. Ami a román-lengyel határt illeti, Zalesky szerint a közvetlen határ megvonása még nincs teljesen befejezve. Ez a munka most van folyamatban és lehetséges, hogy kisebb helyi érdekű határkiigazítások lesznek, ezek azonban nem érintik a határmegvonás általános elveit.

A kisantant és Lengyelország viszonyával kapcsolatban kijelentette Zalesky, hogy

Lengyelország nem léphet be ebbe az általános csoportba,

mert annak célja nem érinti közvetlenül Lengyelországot, amely azonban teljes összhangban áll a kisantant politikájával és ez az összhang annyira tökéletes, hogy Lengyelország nem állhatna közelebb ehhez a politikai csoporthoz akkor sem, ha tagja lenne.

A magyar sajtónak több újabb híre vonatkozólag, amelyek szerint Zalesky hajlandó volna a trianoni békeszerződés revíziójához hozzájárulni, a lengyel külügyminiszter kijelentette, hogy a román-lengyel politikai kapcsolatokat formális szövetségi szerződés szabályozza. Magyarország irányában Lengyelország régi szimpátiával viseltetik, de nincs semmiféle politikai kapcsolat, vagy szövetség a két állam között. A különbség a lengyel-román és a lengyel-magyar viszony között rendkívül

nagy. Kijelentette, hogy Lengyelország kategorikusan szembehelyezkedik bármilyen revízióval szemben.

Ezután a kisebbségi kérdéssel beszélt Zalesky és rámutatott arra, hogy milyen szabadságjogokat nyújt Lengyelország a kisebbségeknek. Ezeknek a jogoknak az alapját a párisi szerződés képezi és ezt a szerződést nem fogják módosítani Genfben sem. Lengyelország és Románia a kisebbségek irányában bizonyos alapelveket állapítottak meg és a jövőben is együtt fognak dolgozni ezeknek az elveknek a megvalósítására.

Végül a lengyel-orosz viszonyról beszélt Zalesky és annak a reményének adott kifejezést, hogy a jövőben ez a viszony is javulni fog.

Az osztrák alkotmányreform az alkotmányjogi bizottság előtt.

Bécsből jelentik: A nemzeti tanács alkotmányjogi bizottságának ülésén Seitz polgármester a szociáldemokrata párt nevében annak tisztázását kérte, hogy a többség megmarad-e a törvényesség alapján, ha bizonyos megoldások nem érik el a kétharmad többséget.

A többség nevében Schmitz keresztény-szocialista válaszolt, aki kijelentette, hogy tévedés volna azt hinni, hogy ünnepélyes nyilatkozással elzárhatjuk a nyugtalanságok forrását. Az alkotmányreform-törvény tárgyalásán nem volt hiány ünnepélyes nyilatkozatokban. A lakosságot csak az nyugtathatja meg, ha meggyőződik arról, hogy a javaslat tárgyalása gyors léptekkel halad előre.

Bülvádi feljelentés készül Sieghardt ellen.

A Bodencredit kisérszvényeseinek ülése. — A kisérszvényeseknek nem kell a Bodencredit fuziója.

Bécsből jelentik: Midőn a Bodencredit-anstalt küszöbönálló fuziójának híret szétrepítette a sürgönydrót a világ minden tája felé, sok nyilatkozat látott napvilágot és az érdekeltek körök sietve nyilvánították véleményüket a fuzió hatása felől. Az izgalmak lázában azonban, úgy látszik, megfedekeztek arról, hogy a Bodencredit-anstalt egészen a legutóbbi időkig egyike volt a legkedveltebb és leginkább favorizált tőzsdéi papiroknak Bécsben és így érthető, hogy az egykor oly hatalmas banknak rengeteg kisérszvényese van, akik 5—10 darab Bodencredit-részvény felett rendelkeztek és na gyon sok olyan kisérszvényes volt, aki ugyszólván utolsó fillérjeit helyezte el ezekben a megígáthatatlanoknak vélt papirokban.

Előrelátható volt tehát, hogy a kisérszvényesek, akik a Bodencredit papírjának tőzsdéi összeomlása révén a részvényekbe fektetett pénzükhöz több mint 85 százalékát elvesztették, nem fogják tétlenül nézni vagyoniuk veszését. A Kreditoren Verein kebelén belül csakugyan alakult is egy aránylag kisszámú csoport, mely azt a célt tűzte ki maga elé, hogy minden eszközzel ki fogja harcolni, hogy a kisérszvényesek megfelelő mértékű kielégítésben részesüljenek. Ez a kis csoport, melynek szervezője s vezetője dr. Karl Grienseyss gyűlést hívott egybe az Excelsior-szálló klubtermébe, hogy ezen a gyűlésen beszéljék meg a kisérszvényesek, minő módon érvényesíthetnék jogukat.

Az előljáró beszédet dr. Grienseyss mondotta, aki kijelenti, hogy a kisérszvényesek nem elégszenek meg a részvényenként körülbelül 11—12 schillinggel, amely rájuk jut, hanem ennél lényegesen többet követelnek. Bejelenti, hogy a kisérszvényesek ügyét egy deputáció a parlamentben a pénzügyminiszter elé fogja terjeszteni és követelni fogják a pénzügyi kormányzattól, hogy a Lex Bodencreditet egészítsék ki a kisérszvényesekre vonatkozó klauzúrával. Így ugyanis a Lex Bodencredit nem egyéb, mint jogfosztás a kisérszvényesek számára. Módot kell találni arra, hogy a kormány, vagy a Kreditinstitut, vagy valamely más hivatalos állampénzügyi szervezet utján nyomást gyakoroljon az ügyek intézőire, elsősorban Sieghardtra és valóságos képviselője az, hogy a kisérszvényesek megfelelő kielégítésben részesüljenek. Ezután arról beszél, hogy a bankszavatossági törvény alapján felelősségre kell vonni a Bodencredit-anstalt egész igazgatóságát, mert nem igazság az, hogy míg a kisérszvényesek utolsó filléreiket elvesztik, addig a Bodencredit-anstalt igazgatósága tele zsebekkel távozik a porondról.

Az elnök bejelenti, hogy a kisérszvényesek meg akarják nyerni céljaik számára a Postparcassa-t is, mert a bankszavatossági törvény alapján csak az esetben járhatnak el a Bodencredit-anstalt vezetői ellen, ha legalább 110.000 részvényük van. Ezután arról beszél, hogy bár a Depositenbank sokkal nagyobb anyagi romlásba süllyedt, mint a Bodencredit, a kisérszvényesek mégis sokkal többet kaptak aránylag, mint amennyit a Bodencredit-anstalt részvényesei a Lex Bodencredit alapján várhatnak.

Ezután az elnök a Bodencredit-anstalt vezetőségének büntetőjogi felelősségét feszegeti. Azt állítja ugyanis, hogy az olyan nagyarányú insolvenciáról, illetve immobilitástról, mint a milyen a Bodencredité, a felelős vezetőségnek már évekkal a kirobbanást megelőzően tudnia kellett.

Több szenvedélyes hangú felszólalás után az elnök beterjeszti határozati javaslatát, melynek a következők: A kisérszvényesek tárgyalásokat kezdenek az állammal és az érdekeltek

körökkel arra nézve, hogy megfelelő és arányos kielégítést kapjanak. Amennyiben ez nem történik meg, testületileg felvonulnak a Bo-

Ifj. Horthy Miklós csak napok múlva lesz túl az életveszélyen.

Javult a magyar kormányzó fiának állapota. — Ma délelőtt ifj. Horthy Miklós pár percig beszélgetett feleségével.

Budapestről jelentik: A magyar kormányzó fiának állapota örvendetesen javult. A helyzetet a kezelőorvosok szerint tartózkodóan kell megítélni, mert ifj. Horthy Miklós csak napok múlva lesz túl az életveszélyen. Álma még közel van az eszméletlenséghez. A Fásor-szanatórium mi déli 12 órakor a következő orvosi jelentést adta ki ifj. Horthy Miklós állapotáról:

— A beteg az éjszakát aránylag nyugodtan töltötte. Ma reggelre a pulzus csökkenése volt észlelhető és ezért újabb punkciót végeztek ifj. Horthy Miklóson, akinek

állapota a punkció után lényegesen javult. A beteg a délelőtt folyamán két kis csésze tejet ivott meg és

pár percig mosolyogva beszélgetett feleségével.

örömmel tekintve meg gyermeke legújabb

denkreditanstalt legközelebb megtartandó közgyűlésére.

világraszóló botrányt csinálnak és vétőjökkel megakadályozzák a fuzió létrejöttét. Ezután pedig bülvádi feljelentést tesznek Sieghardt Rudolf és a Bodencredit-anstalt összes vezetői ellen a rendelkezésükre álló adatok alapján s ugyanakkor, ha a Postatakarékpénztár közreműködése fixirózva lesz, a bankszavatossági törvény alapján polgári perrel is megtámadják a Bodencredit-anstaltot.

fényképét. Déli 12 órakor a hőmérséklet 36.9 fok volt, a pulzus 48, a légzés 16.

Délután fél 4 órakor a beteg állapotáról a következőket közölték: Hőmérséklet 36.9, érverés 48, légzés 16.

A Fásor-szanatórium ma este hét órakor a következő jelentést adta ki:

A beteg a délutánt nyugodt alvással töltötte, emlitésreméltó változás nincs. Hőmérséklet 37.2, pulzus 56, légzés 16.

Ifj. Horthy Miklós állapotában tart a javulás. A beteg egész délután aludt és csak este nyolc órakor ébredt fel. Megivott egy csésze tejeskávét, majd azt mondotta szüleinek: Jó éjszakát — és ismét elaludt. A kormányzó a mai éjszakát már nem tölti a betegágy mellett, hanem felesége és ifj. Horthy Miklósné maradnak a szanatóriumban.

Fernando di Rosa

Umberto trónörökös merénylőjének kihallgatása

bosszúból lőtt rá

az olasz trónörökösre

A titokzatos levél

Január közepén lesz Umberto és Marie José hercegnő esküvője

A magyar parlament üdvözlő távirata

Brüsszelből jelentik: Ma újból kihallgatták Fernando de Rosát, Umberto olasz trónörökös merénylőjét. A merénylő kijelentette, hogy senkivel előzetesen a merényletről nem tárgyalt, tervét teljesen titokban tartotta. Az ünnepély programjának tanulmányozása alkalmával jött arra a gondolatra, hogy akkor követi el tettét, amikor a trónörökös a Névtelen Hős szobrát koszorúzza meg, mert akkor nem lesz senkisé a közelében és golyója csak a trónörökösöt teríti le. Amikor elérkezett a pillanat, félrelökte az előtte állókat, azt kiáltotta: „Eljén Matteotti!” és elsütötte fegyverét. Ezután elájult. Nem gondolt menekülésre, azt hitte, hogy a tömeg megöli. Kész az életét is feláldozni azért, amit tett.

A merénylőnél megtalálták Brüsszel város térképét, amelyen ki volt pontozva az az utáirány, amerre a trónörökös autójának haladnia kellett. Lakásán egy elégett levél hamvait találták meg, erre vonatkozólag azonban a merénylő megtagadott minden felvilágosítást. Ma délutáni kihallgatása alkalmával Fernando di Rosa elmondotta, hogy

tettét bosszúból követte el. Amikor Milánóban lakott, a rendőrség elfogta és bántalmazta, mert egy fascista felvonulás alkalmával a szabadságot éltette.

Multjára nézve csak annyit jegyzett meg, hogy talált gyermek és nem ismerte anyját s apját. Teljesen nyugodtan viselkedett egész kihallgatása alatt és tisztán, érthetően válaszolt a feltett kérdésekre. A rendőrség a nyomozás folyamán megállapította, hogy a merénylő tetének elkövetése előtt egy Pascali nevű olaszszal váltott jeleket. Az olaszt letartóztatták.

Umberto trónörökös a történet dacára a programhoz híven ma délután ebédet adott a brüsszeli olasz követségen a belga királyi pár tiszteletére, majd délután kikocsizott a városba menyasszonyával, Marie José hercegnővel. A tömeg lelkesen üdvözölte a trónörökösöt,

amerre autója elhaladt. Umberto trónörökös ma este utazik el Brüsszelből.

A rendőrség ma délután szabadlábra helyezte Pascali, miután az az asszony, aki elhívta a feljelentést tette, a szembesítés alkalmával nem tudta benne felismerni azt az egyént, akivel Fernando di Rosa jeleket váltott a merénylet előtt.

Milánóból jelentik: A rendőrség megtalálta a milánói anyakönyvben Fernando di Rosa, Umberto trónörökös merénylőjének személyi adatait.

A merénylettel kapcsolatosan a belga kormány elhatározta, hogy szigorú idegenrevíziót végez. Minden idegent, aki a jövőben visszaélné a menedékkjoggal és politikai működést fejt ki, kitéltanak az ország területéről.

Rómából jelentik: Umberto trónörökös esküvője 1930. január közepén lesz. Az olasz törvények értelmében az eljegyzés és házasság között legalább negyven napnak kell eltelnie. Az esketési szertartást Garda biboratorinói érsek végzi.

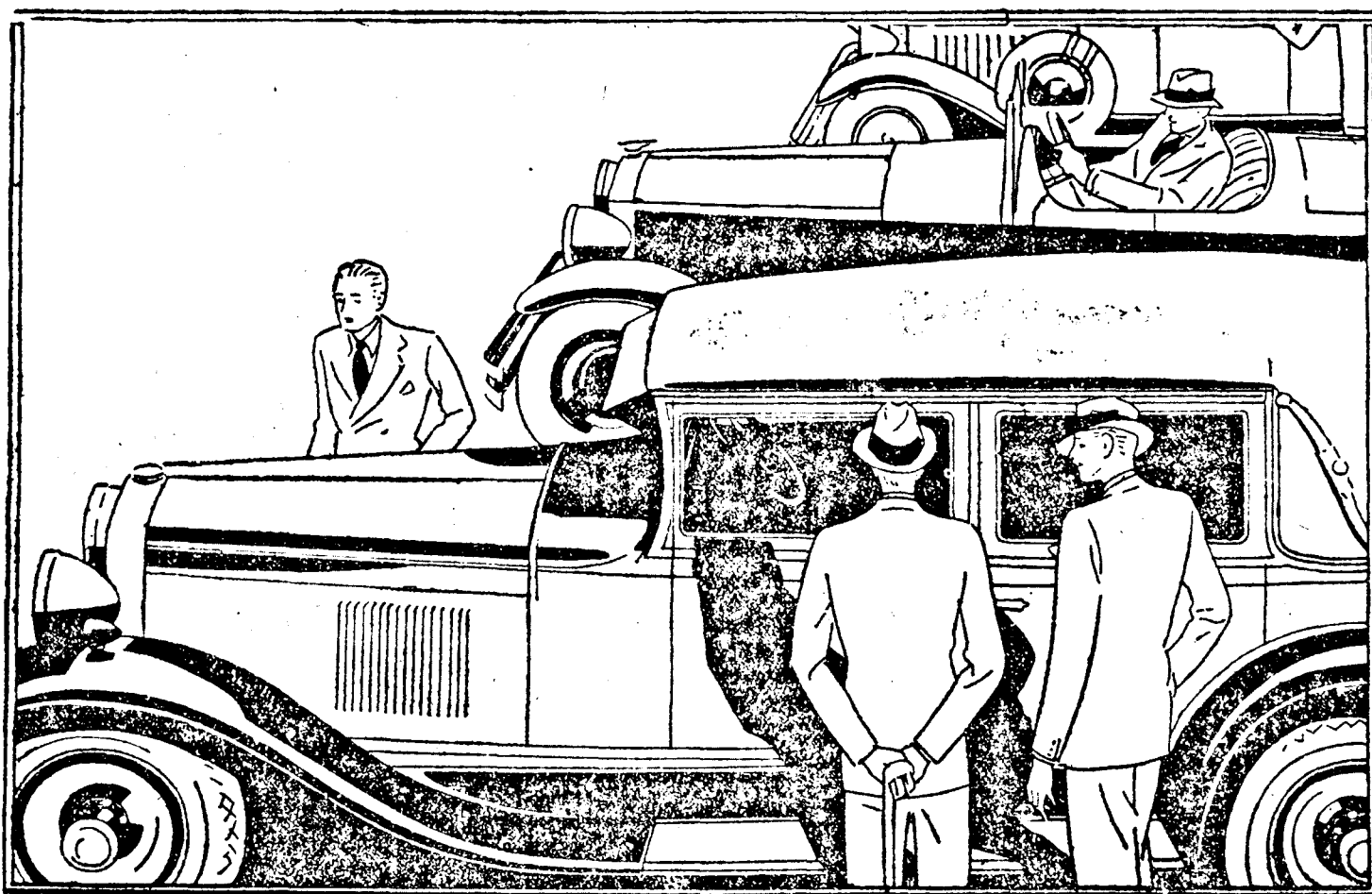
Budapestről jelentik: A képviselőház mai ülésén Almássy László házelnök megnyitó beszédében örömet fejezte ki afelett, hogy Umberto olasz trónörökös elleni merénylet megihusult. Indítványára a parlament elhatározta, hogy táviratilag üdvözlje ez alkalmából az olasz trónörökösöt.

Kiélesedett a cseh bányász-sztrájk.

A bányászok gyermekei is sztrájkolnak.

Prágából jelentik: A Pravo Lidu sztrájk az északcseh-szlovákiai bányászsztrájk rendkívül kiélesedett. A sztrájkoló munkások gyermekei is sztrájkot kezdtek. A bányagazgatósága és a bányahivatalnokok lakásának ablakait kövel betörték. Lomba 500 katona érkezett és a bányahivatalnokokat is felfegyverezték.

Figyelemreméltó motor — luxus karosszéria — meglepően olcsó ár

A Chevrolet-kocsit úgy elegáns vonalai, mint motorja teljesítőképessége miatt választják.

Ez a magyarázata a hathengeres Chevrolet roppant népszerűségének.

MÉG csak 1929-ben került piacra a hathengeres Chevrolet és az eladott kocsik száma máris elérte a milliót. A számítások szerint az év vége előtt 1,400.000 hathengeres Chevrolet lesz üzemben.

Ez a hathengeres éppen olyan jól bevált az Egyesült Államok

aszfaltozott utjain, mint Dél-afrikai dzsungeljeiben, vagy Görögország sziklás ösvényein. A General Motors kísérleti telepein végzett próbák, ahol mindenféle út képviselve van, egyszersmindenkorra biztosították a sikert.

Fisher remekműve, az új karosszéria, éppen annyira hozzá-

járult az elegáns hölgnél elért sikerhez, mint a motor. Egész légióra megy a számuk, akik e kocsit harmonikus vonalai és disztinvált szinei miatt választották.

Egy hasonló teljesítőképességű kocsit, egy ennyire luxusos külsővel, árának többszörösebe kerülne a General Motors óriási anyagi erőforrásai és hatalmas produkciója nélkül.

CHEVROLET SIX

CHEVROLET - PONTIAC - OLDSMOBILE - OAKLAND - VAUXHALL - BUICK - MARQUETTE
LA SALLE - CADILLAC - CHEVROLET TEHERKOCSIK - G.M.C. TEHERKOCSIK - FISHER KAROSSZERIÁK

A G E N E R A L M O T O R S G Y Á R T M Á N Y A I

GOLDIS JÓZSEF

Az Aradi Közlöny részére elmondotta Goldis László

Az aradi gör. keleti román püspökség centennáriuma alkalmával felkerestük Goldis László volt miniszter, szentszéki titkár, aki nagybátyjáról, néhai Goldis József aradi püspökről az alábbi érdekes jellemrajzot mondotta el:

— Goldis József azok közé a ritka egyéniségek közé tartozott, akiket nem a túlfűtött ambíció, a magasba való törtetés vágya emelt a többi emberek fölé, hanem szeretetreméltó modora, szerénységgel párosult nagy tudása és embertársainak becsülése állított a görög keleti egyházmegye élére. Goldis József, mint vármegyei közigazgatási hivatalnok kezdte pályafutását. Előbb seprősi jegyző volt, de a vármegye vezetői hamarosan belátták, hogy ezt a nagytudású fiatal embert nem célszerű egy kisközség szűk körzetébe szorítani, ahol nem érvényesítheti tehetségét. Aradra került, ahol vármegyei jegyző lett. Közben tanult, megszerezte a tanári diplomát és egy szép napon otthagyta a közigazgatást; a román nyelv tanára lett a Liceumban.

— Ebben az időben Goldis József komoly és jelentőségteljes irodalmi működést fejtett ki. Tudományos könyvei között feltűnt a „Román nyelv latin vonatkozásai” című munkája, amelyet németre és más nyelvekre is lefordítottak. Mint tanár, élénk társadalmi életet élt Goldis József. A kedves és szellemes társalgót szívesen látták a legelőkelőbb családoknál. A fiatal tanár tökéletesen kiképezte magát a teológia tudományában és teológiai vonatkozású írásai is nagy feltűnést keltettek.

— Nagyváradon megüresedett a püspöki helynöki állás és Goldis Józsefet hívták meg erre a tisztségre. A váradi püspökségnél egy csapásra meghódította környezetét. Tudós volt, de nélkülözötte a tudósok általában ismert modorosságát és egyoldalúságát. Alkalmazkodni tudott minden társasághoz, szelid, szerény modorával, amely egyéniségének egyik főjelleme volt, meghódított magának mindenkit, akivel érintkezett. Igazi ember volt Goldis József, akiben nem élt harag, gyűlölet, elfogultság sem egyénnel, sem társadalmi, vagy nemzetiségi osztályokkal szemben.

— Amikor Metianu János megvált az aradi püspöki széktől, két név került felszínre: Hamse a Ágoston bođrogi archimandrita és Goldis József. Nagy harc előzte meg Goldis József megválasztását és ebben a küzdelemben ő maga egyetlen lépést sem tett saját érdekében. A román nemzeti párt győzött és 1899-ben Goldis József az aradi görög keleti egyházmegye püspöke lett. De már a püspöki váló megválasztása előtt is megnyilvánult iránta a nép szeretete; Tenkén képviselőnek választották meg. Jelentőségteljes esemény volt Aradon Goldis József püspöki installációja, amelyre leutazott gróf Tisza István is. A Fehér Keresztben adott banketten Tisza István beszédet mondott, amelyben kifejtette nézetét, hogy miképpen képzeli el a magyarság és románság politikai és társadalmi együttműködését. Ez a beszéd hatalmas hullámokat vert fel. Támadták Tiszát a tulzó román nacionalisták és támadták a magyar sovínisták is. A beszéd következtében felvert zavarok mind jobban elmérgesedtek és Goldis József tapintatos közbejárásának köszönhető, hogy rövid idő múlva ismét létrejött a béke.

Goldis József volt az, aki amakidején kibékítette Tisza Istvánt és Mangra Vazult. A legélesebb ellentétek állottak a két férfi között és később Mangra Tisza Istvánnak egyik leglelkesebb híve lett.

Általában Goldis József úgy kisebb, mint nagyobb dolgokban, úgy társadalmi, mint politikai ellentétek felmerülésénél az összekötő kapocs szerepét játszotta. A lakásán történt összejövetelek, amelyek gyakran ismétlődtek meg, eseményszámba mentek Aradon. Nála találkoztak az előkelő aradi románság és magyarság vezető egyéniségek. Az emberszeretet, megértés, az egészséges jó kedély és a tiszta önzetlenség temploma volt az ő háza. Nem volt Aradon ember, aki nem ismerte volna Goldis Józsefet és nem volt ember, aki nem beszélt volna róla szeretettel. Sajnos azonban csak rövid ideig működhetett a püspökség élén. Rövidesen az installációja után súlyos betegségbe esett, amelytől csak a halál váltotta meg.

A centennárium alkalmával Goldis József néhai aradi püspökről beszéltek csak ilyen részletesen, nemcsak azért, mert nagybátyám volt, hanem mert olyan ember volt, aki csak szeretetet érdemelt.

Bucuresti lakossága vasárnap népgyűlés keretében tiltakozik a rendőri brutalitások ellen.

A fővárosi sajtó a bucaresti-i rendőrprefektúra ellen. — A iasi-i munkás megkínzásának utóhangjai.

(Az Aradi Közlöny bucaresti-i tudósítójának távirata.) A főváros uccáin tegnap hatalmas fakragaszkok jelentek meg, amelyek egy ad hoc bizottság népgyűlésre hívja Bucuresti lakosságát vasárnap délelőtt 10 órára, a Dacia nagytermében. A népgyűlés célja, hogy

Bucuresti lakossága erélyesen tiltakozzék a rendőrprefektúrán még mindig folyó brutalitások ellen és szigorú szankciók foganatosítását követelje Solomon iasi-i munkás kínzóival szemben.

A plakátok azt is bejelentik, hogy a kérdést nem hagyják nyugodni mindaddig, míg a bünyösök el nem nyerik méltó büntetésüket. Érdekes, hogy a bucaresti-i lapok mindannyian a mozgalom mellé állottak. Főleg a Dimineata fejt ki éles sajtókampányt a rendőrprefektúra néhány tisztviselője ellen. Az Adeverul ma a következőket írja a népgyűléssel kapcsolatban:

— Előre tudtuk, hogy a bucaresti-i rendőrségen lefolyt barbarizmusnak ugyanaz a felháborító eredménye, mint a lupényi vérengzésnek, arra azonban még sem gondoltunk,

Irodalom és művészet

* **Heti műsor.** Szombat délután fél 4-kor: Mit susog a fehér akác? (operett, mérsékelt helyárakkal.) Este: Miss Amerika (operettrevü, új beállításban, B. bérlet.) Vasárnap délután fél 4 órakor: Szökik az asszony (operett, mérsékelt helyárakkal.) Este: Miss Amerika (operettrevü, új beállításban, C. bérlet.) Hétfő: Mit susog a fehér akác? (operett, A. bérlet.) Kedd: Nóta vége (operett, B. bérlet.)

* **Ma és vasárnap délután mérsékelt áru előadások az aradi színházban.** Az aradi színház igazgatósága páratlan kedvezményt nyújt a közönség minden rétegének és ma és holnap, vasárnap délután fél négy órai kezdettel a szezon két operett-számozatát adja egészen mérsékelt áru előadás keretében. Ma délután a nagy sikert aratott diadalmas Mit susog a fehér akác? megy, a főszerepekben Nagy Ancival, Lendvay Böskével, Csengery Icával, L. Kiss Mariskával, Jeneyvel, Pöldessel, Gyözövel, Kassayval, stb. Vasárnap dé-

Hotel Esplanade

Telefon 826-12, 377-6, 877-35.

Bukarest, I., B-dul Academiei 8. sz.

A város központjának legkiválóbb helyén. Svájci mintá szerint vezetve. Elsőrangú ház. — Lift. — Villamos fényjelzés. — Telefon a szobában. — Központi fűtés. — Fürdővel ellátott lakosztályok. — Meleg és hideg víz a nap minden szakában. — Safes.

Ha sokat dohányzott, akár szivart, vagy cigarettát, következménye többé-kevésbé ugyanaz. Néhány

Pyramiden
tabletták

azonnal megszabadítja a kellemetlen és ártalmas utóhatásoktól.

Ezért legyen elve: **„Tarts otthon állandóan Pyramiden tablettát!”**

Valódi csak az eredeti

„Meister-Lucius”-csomagolásban

hogy a kormány merő pártpolitikai szempontból, annyira fedezze a kínzások főrendezőjét, Milozzi direktort. Ugy látszik, részére is ugyanazt az eltussolási módszert használják, mint Rozvan prefektus részére, de mi nem hagyjuk annyiban a dolgot és felhívjuk Vaida belügyminiszter figyelmét arra, hogyha folytatja az eltussolás módszerét, akkor a közvéleményben méltán érlelődhetik meg az a meggyőződés, hogy

a belügyminisztériumban az új kormány alatt semmi sem változott

és hogy Vaida folytatja elődjeinek munkáját. A lapok Milozzin kívül hangosan támadják Panova komisszárt, aki a Saul Solomon megkínzásánál aktív részt vett. Panova tegnap orvosi bizonyítványt állított ki a maga részére, amivel azt igyekezik dokumentálni, hogy Saul Solomon őt megsebesítette. A lapok gunyosan írják meg az esetet, megemlítvén, hogy az orvosi bizonyítványt egy olyan orvos állította ki, akit nemrég neveztek ki rendőrorvossá, Milozzi rendőrigazgató előterjesztésére.

után pedig a Szökik az asszony a műsordarab, amelynek kitünősége már számtalan hatalmas házat vonzott. Ebben Viola Margit, Lendvay Böske, Csengery Ica, L. Kiss Mariska, Veér Paula, Balázs, Rudas, Gyöző, Nyerges a főszereplők.

* **Miss Amerika, a csodás szépségű revüoperett** ma és vasárnap este diadalmos pompájában lép az aradi közönség elé. Csodálatosan nagy siker jegyében fog színpadra kerülni ez a minden tekintetben remekbe szabott revü, mert Gömör rendezésében új színek, új ötletek kerültek a szenzációs ragyogású operettbe, amelynek főszerepeiben Viola Margit, Lendvay Böske, Szepesy Edit, Balázs, Jeney, ifj. Szendrey, Gyöző, stb. egytől-egyig pompásak.

* **Hétfőn este Mit susog a fehér akác?** fut a színház műsorán.

* **Kedden a Nóta végét, a nagyszerű Farkas** operettet játssza a társulat új beállításban.

* **Jön: PÓK?**

Új fiatalítási eljárás.

Egy japán biológus felfedezése.

Londonból jelentik: Nagachi dr. japán biológus szenzációs eredményeket ért el a mirigyek kezelése és az ultraviolet sugarakkal végzett fiatalítások terén. A japán tudósnak sikerült olyan eljárást feltalálni, amellyel a bőr színét megváltoztatja és más faji jelleget ad a kezeltnek. Gyenge szellemű gyermekek Nagachi dr. kezelése folytán teljesen viselkedésük szellemi képességüket.

VÉRTES magántanfolyam

BUDAPEST, VII., RAKÓCZI-UT 40.

Gyorsan, biztosan készít elő gimnáziumi

magánvizsgákra, érettségire.

Rövid szoknya —

Csicsónénak
három lánya...

hosszu szoknya

Hozzászólások az Aradi Közlöny divatankéjéhez

(Arad, október 25.) Az Aradi Közlöny divatankéje bevezette a harcot a nagyjelentőségű kérdés körül, hogy milyen legyen a jövő szoknyadivátja, rövid-e, vagy hosszú. A felvetett probléma a legszélesebb körökben váltott ki érdeklődést Aradon és napról-napra érkeznek be szerkesztőségünkbe hozzászólások, amik a legkülönbözőbb szempontokból világítják meg a kérdést. Ezuttal a következő két levelet tesszük közzé:

Ismét szerephez jut a női boka.

Tisztelt Szerkesztőség! Engedtessek meg nekem, hogy pár rövid szóval én is hozzászóljak a nagy problémához. Még pedig a hosszú szoknya pártján. Sokan, magunkfajta emberek, úgy vagyunk valahogy a dologgal, hogy a hosszú szoknya visszatérése, a régi, szép idők visszatérését is jelenti valamiképp, amaz időkét, amikor több volt az életben a szépség, a nőtisztelet és a gavalléria. Visszatérnek vele azok a legendás napok, amikor, ha esett az eső, milyen esemény volt, amikor a nagyságos asszony felfogta szoknyáját és kivillant a sok csipke, meg a finom boka. Milyen szép is volt az a divat... Milyen másképp néztük akkor a nőt.

Ma minden másképp van. A nő elvesztette varázsát, hiszen csak leül az ember a padra és láthat nemcsak bokát, hanem térdeit is, amiket akkoriban legfeljebb a boudoirban láthatott a férfi néha-néha. Visszatérne vele a diszkrét tónus, a finomság, amelynek hiányát oly nagyon érezzük napjainkban.

Egy öregedő gavallér.

A takarékos Csicsóné

„Csicsónénak három lánya, Mind a három egy szoknyában” című feltevése kezdetű — talán 1848-ból való — nóta jutott az eszembe, amikor az *Aradi Közlönyben* megjelent ankétot olvastam. Gondoltam, a t. szerkesztőség engedelmével én is hozzá szólak ehhez a kétségtelenül érdekes kérdéshez. Ott kezdem mondanivalómat, hogy a fenti dal szövegét már annak idején is *nehéz viszonyok* lehetnek, mert csak ez készítette Csicsóné asszonyt arra, hogy a három lányának csak egy szoknyája volt. Hogy az az egy szoknya rövid volt-e, vagy hosszú, ezt a krónika nem állapította meg, azonban szerény véleményem szerint rövidnek kellett lennie, mert hisz Csicsóné mamát a *takarékosság* vezette akkor, amidőn a három lányának egy szoknyát csináltatott. Sajnos, arról sincsenek feljegyzések, hogy Csicsóné három leánya hogyan viselte az egy szoknyát, így a legjobb akarat mellett ezt eldönteni nem tudom, de alighanem *felváltva* bujtak bele... Ma — minden tulás nélkül — a *Csicsóné korabeli szomorú időkét éljük*, amikor minden vonalon *spórolni* kell. Így a magam részéről én a rövidnek vagyok a híve. Az egész családom „rövid” jellegzetű. Így a még otthon lévő leányaim — nálam többen vannak, mint Csicsónénál — sőt még a feleségem is *rövid haját, rövid szoknyát viselnek*, én pedig *rövid szivart szivok*, mert ez *olcsó*. De van a rövid szoknyának még sok más előnye. Így többek között *nem csapja az ember orra alá a korzó, vagy a Marospart porát*, mint a hosszuszoknya, viselése *praktikusabb és egészséges*.

Egy öregedő gavallér
emlékezései

De nem akarok hosszú lenni, magam is rövid leszek és befejezem fejtegetésemet azzal.

Szombaton kezdődik meg az aradi gör. kel. püspökség 100 éves jubileumi ünnepsége.

Előkészületek a centennáriumra. — A szombati ünnepség programja.

(Arad, október 25.) Az aradi görög keleti román püspökségen a mai napon lázas készülődések folytak a szombati centennáriumi ünnepségek előkészítésére. Arad város uccáin ma már sok reverendás görög keleti lelkészt láttunk, akik az ünnepségre érkeztek a városba. Az Aradra érkezett vendégek elhelyezéséről a püspöki hivatal gondoskodott. Nemszak az egyházmegyéhez tartozó lelkészek jöttek el az ünnepségre, hanem képviselteti azon magát a kormány, valamint az ország összes egyházmegyéi.

Az ünnepségek reggel 8 órakor kezdődnek a görög keleti templomban, ahol Comsa Gergely dr. püspök fog misét mondani. A misén az Aradra érkezett lelkészek és a többi vendégeken kívül részt vesznek a katonaság képviselői is. Dél előtt tíz órakor a templomban emlékbeszédet tart az elhunyt püspökökről Ciurcianu István dr. Gájban reggel kilenc órakor dr. Botis Tivadar szeméremáriumi igazgató misét celebrál. Délben 12 órakor lesz a Kulturpalotában a parochiai díszgyűlés, ahol dr. Comsa Gergely püspök mond megnyitó beszédet. Ezután a katonai és civil delegátusok üdvözlő beszéde fog elhangzani, majd az

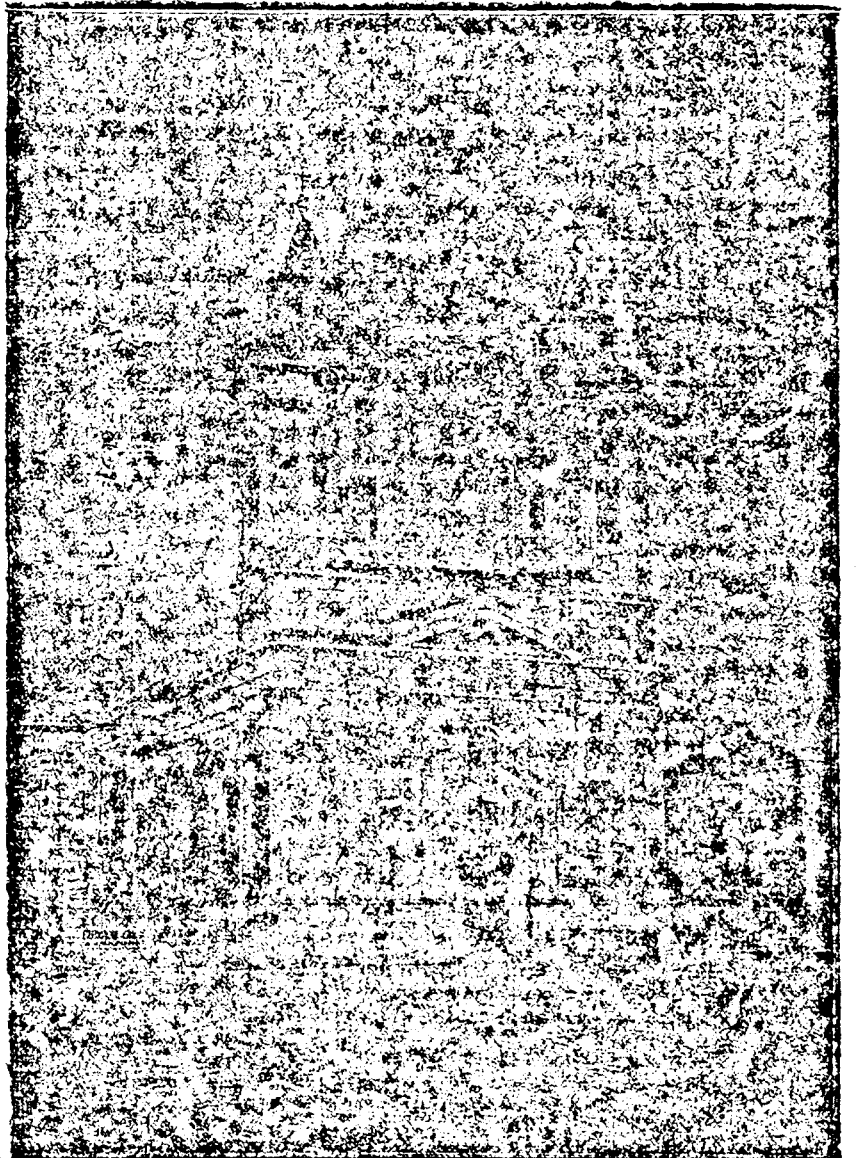
első aradi püspökről, Iovanovici Nestoról mond emlékbeszédet dr. Ciuhandu György. Ezekután a díszgyűlés befejezést nyer. Délután öt órai kezdettel nagyszabású vallásos hangverseny egészíti ki a szombati nap programját. A koncert műsora a következő: Bortneansch: „Benedd bizunk uram.” Giga-Comanesti: „Hagyjátok a gyermekeket.” Ma-

PÓK?

hogy eddig két lányom sikerült házasságát a *kortaszoknyának köszönhetem...*

Megköszönve a szerkesztőségnek, hogy so raimnak helyet adott, vagyok

Kiváló tisztelettel:
Egy boldog családany.

AZ ARADI GÖR. KEL. PÜSPÖKI SZÉKESEGYHÁZ.

karov: „Szól az angyal.” Archim. Polcarp Morusca konferenciája: a „Lelkek viszonya a templomban.” Gh. Dima: „Az angyalok bevonulása.” Lugoian: „Sion hegyén.” Bortneansch: „Jöjjetek nemzetek.” Az ünnepély ének-számait az „Armonia” dalegylet fogja szolgáltatni.

Benest meg akarták verni Brünben.

Brünből jelentik: Benes pártja tegnap este Brünben kortesgyűlést tartott, amelyen Benes maga is felszólt. Időközben nagy tömeg verődött össze az épület előtt és Benes kijövetelét várták. Amikor Benes erről tud-

mást szerzett, a hátsó kapun távozott, de többen felismerék, úgy, hogy Benes kénytelen volt egy magánháza szaladni, ahol eltűnt a tömeg elől.

NŐK RÉSZÉRE!

Gondtalan és egészséges nő maradhat kegyed, ha az én felvilágosító iratomat olvassa. Ajánlom az én feltétel nélkül megízhat teljesen ártalmatlan különleges szeremet. Hála ratok ezre l Olv megvizsgálva és ajánlva! Negyvenszeri használathoz alkalmas és Kérjen díjtalan és kötelezettségnélküli, lelkiismeretes értesítést és te gositó iratot. E. Hundertmark, Abt. S., Berlin, Weissensee, Lehder-Strasse 6

Central-mozgó Ma 3,
5, 7 és 9-kor

Dumas Sándor híres re-
génye filmen

Dr. Balsamo
(Cagliostro)

Jane Stüwe és Renée Haribell!
A XVIII. század legna-
gyobb kalandorának is-
galmas pályafutása.

Vasárnap d. e szenzációs Matiné mindket mozgóban.

Elite-mozgó Ma 5, 7
és 9 órakor

Mascottchen

(Szerencse leánya)

Főszerepben:

Nagy Kató

Ragyogó ötlettel megren-
dezett vigjáték.

H I R E K.

I. Mihály király nyolc éves

A király születésnapjának megünneplése.

(Arad, október 25.) Ma délelőtt 11 órakor ünnepi Te Deum volt Arad összes templomaiban I. Mihály király nyolcadik születésnapja alkalmából. A görög keleti katedrálisban dr. Comsa Gergely püspök pontifikálta a misét, amelyen az összes katonai és polgári hatóságok, valamint a tisztikar és a köztisztviselők vettek részt. Misa után Iovano-vice Antal tábornok a Catedralei-téren beszédet tartott a katonaságnak.

Bucurestiből jelentik: Ma délelőtt Mihály király születésnapja alkalmából a székesegyházban Te Deum volt, amely után a kivételesen nagy számban elvonultak a megjelent méltóságok előtt, majd a régens tanács. A kormány tagjai, valamint a diplomáciai kar képviselői a királyi palotában kitett iven fejezték ki szerencsekívánataikat.

— Időprognózis. Egyelőre enyhe idő várható, sok helyt esővel, később a hőmérséklet súlyos csökkenés várható.

— MÁR NADIR KHÁN TRÓNJA IS INOG. Londonból jelentik: A Daily Telegraph szerint Afganisztánban egyelőre erősödik a Nadir-ellenes mozgalom, minthogy Nadir khán, aki sógora és hadügyminisztere volt Amanullahnak, annak idején volt királyának ajánlotta fel a koronát és, ezt az ígéretét nem váltotta be.

— Bülow herceg állapota válságosra fordult. Rómából jelentik: Bülow német exkancellár állapota újból válságosra fordult. A herceget tegnap ismét szélhűdés érte. A nagybeteg herceget a pápa udvari orvosa is megvizsgálta.

ORTNER

oipészalonja és orthopéd oipészate Aradon, Str. Alexandri volt Szilacsi u. 5. sz. alatt van.

— Vasárnap ünneplik meg a Marcia su Roma évfordulóját. Rómából jelentik: Egy nappal korábban, vasárnap ünneplik meg a Marcia su Roma évfordulóját, amely október 28-ra esnek. Az ünnepély alkalmával 405 sportteret avatnak fel. A fascista uralom meg akarja mutatni a világnak, hogy milyen nagy súlyt helyez a testnevelésre.

— Nagy vihar London környékén. Londonból jelentik: London környékén tegnap borzalmas vihar pusztított. Több folyó áttörte a gátját és az áradat nagyszámu hidat sodort magával.

— Házasság. Gellér Boriska és Petenkoffer Béla e hó 27-én, vasárnap este tartják esküvőjüket az aradi Minoriták templomában. (Minden külön értesítés helyett.)

— Kommunista röpiratokat terjesztett. Az ügyészség ma letartóztatta Sohn Imre aradi mechanikust, akit azzal vádolnak, hogy augusztus 31-én kommunista röpiratokat terjesztett. A letartóztatott munkást átkísérték a vizsgálóbírói hivatalba, ahol Ludosan vizsgálóbíró elrendelte ehene a vizsgálati fogásgot.

— Szombaton nyílik meg a Lloyd-klub. Holnap nyitja meg kapuit ünnepélyes keretek között az aradi Lloyd-klub. A klub vezetősége az új palota helyiségeit táncestéllyel avatja fel, úgy, hogy holnap este Aradváros előkelő társadalmá ad találkát egymásnak a díszesen berendezett új klubban. A táncestély iránt nagy érdeklődés nyilvánul meg város szerte.

— Megölte a kutgáz. A tarnovai csendőrség ma telefonon jelentette az aradi ügyészségen, hogy Juhász József 30 éves pankotai lakos a község erdejében levő kutat takarította. Közben azonban a kutból előtörő gázok következtében elvesztette eszméletét és mire felfedezték, már halott volt. Az ügyészség elrendelte a vizsgálatot.

— Akik dinamitládán ebédelték. Newyorkból jelentik: A texasi Houston városkában négy mexikói munkás különös szerencsétlenség áldozata lett. A négy munkás egy dinamitládára ülve költötte el ebédjét. A láda felrobbant és a szerencsétlen embereket a robbanás darabokra szarta.

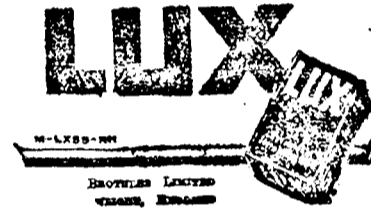

Mossátok a finom és könnyű nyári sálakat az egyetlen biztos módon: LUX-al.

A finom szövésű vállkendők és könnyű sálak, melyek a nyári estéken hölgyeink szép nyakát és vállát díszítik, csak egy módon moshatók minden kár nélkül, még pedig LUX-al. A vékony Ludforgácsok azonnal feloldódnak és krémszerű ártalmatlan habbá válnak úgy, hogy a legértékesebb dolgok is minden veszély nélkül azonnal moshatók.

LUX — ot nem lehet kapni seholsem kémérve, hanem csakis eredeti csomagolásban.

Ára mindenütt: Nagy doboz Lei 30.—
Kis doboz Lei 15.—

2745

— Elutasították Kaufmann Kamil lakásügyi keresetét. Az Aradi Közlöny részletesen beszámolt arról, hogy Kaufmann Kamil gépezeti igazgató, akinek lakásából a város burorait kihordatta és azt két szobában raktározta be, sommás visszahelyezési pert indított az aradi járásbírósnak. Ma hirdette ki ebben az ügyben Istratescu járásbíró az ítéletet, amely szerint a járásbírósnak Kaufmann Kamil keresetét elutasítja. Közölte azután a bíró azt is, hogy az ítélet indokolását írásban fogja közölni az érdekeltekkel.

Kedden dől el a keleti jóvátételi konferencia sorsa.

Egy angol lap a keleti jóvátételi konferenciáról.

Prágából jelentik: Az egyik prágai lap ma délután azt a szenzációs híradást közölte, hogy a párisi keleti jóvátételi konferencia tárgyalásai megszakadás előtt állanak. A döntő fontosságú ülés kedden lesz.

Londonból jelentik: Az Economic legújabb számában a keleti jóvátételi konferenciával foglalkozik. A lap az osztrák és magyar jóvátételi problémáról ír és kijelenti, hogy a legnagyobb baj az, hogy az utódállamok tulajdoná-

ba átment közjavakat nem becsülték fel kellően. Ezenkívül a felszabadítási költségek kérdése is nagy gondot okoz. Magyarország szomszédai még azt is követelik — írja az Economic — hogy az optánkérdést is ez a konferencia intézze el oly módon, hogy a kártérítést a jóvátételi összegből vonják le.

PÓK?

Daladier — deznált francia miniszterelnök

Daladier, a radikális szocialista párt elnöke, megkezdte kormányalakító tárgyalásait.

Párisból jelentik: Daladiert, a radikális szocialista párt elnökét ma délben a köztársasági elnök megbizta a kormányalakítással. Az elnök hosszabb ideig tartó kihallgatáson fogadta Daladiert, aki a palotából való távozása alkalmával közölte a sajtó képviselőivel, hogy az elnök őt bizta meg a kormány alakításával. Daladier arra kérte az elnököt, adjon időt, hogy pártjával tanácskozzék. A deznált miniszterelnök szombat délután 3 óráig megjelenik az elnök előtt és közli tanácskozásainak eredményeit. Daladier Reimsbe utazott a radikális szocialisták kongresszusára.

Blum szocialista vezér a Populairben cikket ír Daladier megbízatásáról. Blum kijelenti, hogy a szocialisták támogatni fogják a radikális szocialisták által alakított kormányt, de abba nem lépnek be. A szocialista párt, ha kormányalakításra megbízatást kapna, hajlandó lenne vállalni a megbízatást. A párisi politikai

körökben egyébként általános az a felfogás, hogy Daladier megbízatása megfelel a parlamenti szokásoknak. A radikális párt a képviselőháznak számára nézve legnagyobb pártja és elsősorban ennek a pártnak magatartása döntötte el a Briand-kormány sorsát. Minthogy a radikális párt késznek nyilatkozott a hatalom átvételére, bizonyosra vehető, hogy Daladier megtartja megbízatását. A deznált miniszterelnök már tegnap megtanácskozta a helyzetet politikai barátaival és ma megbeszélést folytat azokkal a pártvezérekkel, akiknek közreműködését kívánja kormányában.

A politikai körök tartózkodással fogadják Daladier vállalkozásának sikerét. A jelenlegi erőviszonyok mellett kétséges, hogy Daladier a parlament többségét meg tudja szerezni, dacára annak, hogy Blum szocialista pártja támogatja. A többi pártok ugyanis nem lesznek hajlandók a szocialistákkal együttműködni.

A világhírű L. B. O. harisnyák békebeli minőségben
KELL és KRAUSZNAI

— Még nincs döntés Ágoston Zsigmond szabadlábrahelyezési ügyében. Ágoston Zsigmond volt helyettes anyakönyvvezető, az Andrányi-pezsöggyár cégvezetője, akit azzal vádolnak, hogy Burza Cornel aradi vasnagykereskedőt meg akarta zsarolni, egy hete már, hogy az aradi ügyészségi fogházban vizsgálati fogságban ül. A vádtanács — mint azt jelentettük — elrendelte a zsarolással vádolt cégvezető szabadlábrahelyezését, de az ügyészség a vádtanács határozata ellen felebezéssel élt és így Ágoston továbbra is vizsgálati fogságban maradt. A törvényszék szombaton felterjesztette a szenzációs bűnügy aktáit a temesvári táblához, ahol ma kellett volna, hogy döntsének a szabadlábrahelyezés iránt beadott kérelem felett. Temesvári tudósítónk telefonjelentése szerint azonban a táblai vádtanács az ügy tárgyalását a jövő csütörtökre halasztotta el és így Ágoston addig vizsgálati fogságban marad.

— Halálozás. Schillinger Mór szintyei kereskedő, aki a községben általános szeretetnek és tiszteletnek örvendett, ma délelőtt 11 órakor, szivbaja következtében elhunyt. A megboldogultat vasárnap délelőtt helyezik örök nyugalomra a kisenői izr. sírkertben.

— Fegyelmi eljárás egy volt városi vámos ellen. Az aradi törvényszék mellett működő fegyelmi bíróság ma átiratban értesítette a város vezetőségét arról, hogy Mladin Péter volt városi vámos fegyelmi ügyének tárgyalását november 11-ikére tűzte ki. A volt vámost — mint ismeretes — lopásért jelentették fel az ügyészségnek, azonban ügye amnesztia alá esett. A törvényszéki eljárástól függetlenül, fegyelmi eljárás indult meg ellene, ugyanezen ügyből kifolyólag.

— Felhívás. Az aradi Cercul de Recrutare felhívja az összes tartalékos és miliciabeli altiszteket, hogy 1929 november 2-ika és december 16-ika között az aradi rendőrprefekturán látamoztassák hivatásukat d. e. 8 és 12, délután 14 és 18 óra között. A részletek a város és a különböző hatóságoknál kifüggesztett hirdetményeken olvashatók. Mindazok, kik a látamozást elmulasztják, ellenszegülőknek minősítenek és a katonai törvénykönyv 224 bis paragrafusára alapján lesznek megbüntetve. — Cercul de Recrutare parancsnoka: Colonel Laugier.

LEGUJABB.

Egy ismert magyar festőművészről rejtélyes halála.

Gázmérgezés, vagy öngyilkosság?

Budapestről jelentik: Titokzatos szerencsétlenség történt ma este dr. Csépay Károly ismert budapesti egyetemi magántanár Süveg-ucca 10. számú villájában. Az egyetemi magántanár feleségét, Hindy-Szabó Katalin ismert magyar festőművésznőt holtan találták az egyik szoba padlóján.

Az orvosi vizsgálat megállapította, hogy

gázmérgezésben halt meg. A nyomozó hatóságok feltevése szerint a fiatal ur-asszony gázvasalóval vasalt, közben rosszul lett és elájult a kiömlő gáztól, amely ájult állapotban végzett vele. Más verziók szerint a festőművész öngyilkosságot követett.

PÓK?

— Két újabb autbuszkoncessziót kértek a várostól. A megyei permanens bizottság ma két autbuszkoncesszió iránti kérvényt tárgyalta le. Popescu Valéria a Curtici—Arad közötti vonalra kért koncessziót és a permanens bizottság elhatározta, hogy felterjeszti a kérvényt a minisztériumhoz jóváhagyás végett és kedvező véleményezést ad, a megye részére havi 2000 lej illetéket kötve ki. Rosca József a Sepreus—Arad közötti vonalra kért koncessziót. Miután a Kisjenő—Arad közötti vonalra már kiadtak más vállalkozó részére engedélyt, a bizottság felszólította Roscát, nyújtson be új kérvényt, amelyben csak a Sepreus—Kisjenő közötti vonalra kér koncessziót.

— Egy szarmarkandi magyar mérnök szenzációslálmánya. Moszkvából jelentik: Egy Tóth nevű volt magyar hadifogoly, szarmarkandi mérnök, 210 kőrös áramtelepet épít, amelyet a nap ereje fog hajtani.

— Rálöttek a budapesti gyorsvonatra. Budapestről jelentik: Tegnap este hét órakor ismeretlen tettesek rálöttek a Budapestről jövő személyvonatra, majd a Gyula felé haladó vegyesvonatra adtak le két lövést. Este fél kilenckor rálöttek a budapest—aradi gyorsvonatra is, amelynek két ablakát bezúzták. Sebésülés nem történt. A csendőrség erélyes nyomozást indított a tettes kiléte után.

— Elfogták Aradon egy váradi tolvajját. Az aradi állomási rendőrség a mai napon igen jó fogást csinált. Egy gyanús nő igazoltatása során kiderült, hogy Nagyváradról már régen körözött tolvajját sikerült felismerni a nőben, akit Varon Máriának hívnak s Nagyváradon több lopást követett el. Letartóztatták és a holnapi nap folyamán átadják a nagyváradi rendőrhatalomnak.

— Az Aradi Nyugdíjas Egyesület hivatalos közleménye. A CFR vezérigazgatósága az alábbi sürgős rendeletet adta ki: Az összes CFR-nyugdíjasokról kimutatás szerkesztendő és pedig azon nyugdíjasokról, kik a munkásségélpénztárnál vannak ellátás alatt, továbbá azon tényleges nyugbérésekről, kik a CFR munkásségélpénztáránál vannak besorozva. Nemkülönböztetve azon nyugdíjasokról is, kik a Cassa Generale de Penziuni-hoz vannak besorozva. Hivatkozással a fenti rendeletre, kérjük Adler Samu nyug. főfelügyelőt, Suchy nyug. számtanácsost, Kovács József pénztárnokunkat, Sárkány Antal ellenőrünket, hogy ezen kimutatásoknak a megszerkesztéséhez azonnal fogjanak hozzá. A már meglevő okmányokból írják össze azokat a nyugdíjasokat, kiknek kimutatásai rendelkezésiinkre állanak. Egyben pedig kérjük a delegált bizottságot, pontosan írják be az özv. nyugdíjasokat és kiskorú félárvaikat, árvákat. Az elnökség.

— Dr. Roth sebész, magántanár, hazaérkezett.

— Páál Aranka táncitanár modern és ballet tánciskolája november hó 2-án nyílik meg a Krispin-teremben, kezdők és haladók részére. Beiratkozás egész nap Str. Eminescu (Deák Ferenc-u.) 13. sz. emelet és kezdő napon a táncteremben.

— H. Sziklay Gizi Str. Cercetasilor (Szt. Pál-uccai) tánciskolájában november hó 4-én új táncoklon kezdődik.

PÓK?

Elfogták Chile elnökének merénylőjét.

Santiagoból jelentik: Ibanez tábornok,

Chile köztársasági elnöke ellen, mint azt jelentették, ismeretlen tettes revolveres merényletet követett el és elmenekült. A rendőrségnek szorgos nyomozás után sikerült ma elfogni a merénylőt egy 18 éves anarchista személyében. Ibanez:

Az optánsper és a jóvátétel összekapcsolása a magyar külügyi bizottság előtt.

„A magyar állam nem mondhat le magánfelek követeléseiről.”

Budapestről jelentik: A magyar külügyi bizottság mai ülésén élénken tárgyalták a lapokban megjelent hírt, amely szerint Románia kapcsolatot akar létesíteni az optánsper és a jóvátételi fizetések kérdése között. A tárgyhöz Lakatos Gyula, Kenéz Béla és Peyer Károly szóltak hozzá, majd a vitát Bethlen István gróf miniszterelnök zárta le.

A miniszterelnök kijelentette, hogy a két kérdés összekapcsolása nem lehetséges. A magyar állam nem mondhat le magánfelek követeléseiről, mert ezzel kártérítési pereknek teszi ki magát. Ezért semmiféle kapcsolatot nem ismerhet el az optánsper és a jóvátételi fizetések között.

Egy magyar vasuti mérnök megmentette Pan Halipa életét.

A sérült termeskocsi, amelynek hibáját nem vette észre három lakatos. — Ha nem tildöznek el a CFR.-től a magyar vasutasokat...

Brassóból jelentik: A napokban a brassói pályaudvaron a CFR. egy magyar mérnöke megmentette Pan Halipa közmunkaiügyi miniszter életét. A miniszter termes kocsin érkezett Brassóba és a szalonkocsit, míg a miniszter a városban tartózkodott, az egyik mellékvágányra tolatták. A magyar mérnök keresztül ment a pályán és figyelmesen megszemlélte a termes kocsit. Vizsgálódása közben meglepetve tapasztalta, hogy a termes kocsinak olyan súlyos hibája van, amely feltétlenül végzetes lehet.

Ha a kocsi forgalomban marad, a főmérnök azonnal a kocsi vizsgálatát hívatta s felszólította: nézze meg, rendben van-e a kocsi. A vizsgáló pár pernyi vizsgálat után kijelentette, hogy a kocsi rendben van. A főmérnök ezután két vasuti lakost hívatott, akik szintén a kocsi felülvizsgálásával voltak megbízva és utasította őket, hogy alaposan szemléljék meg a termes kocsit és tegyenek róla jelentést. A két lakatos eleget tett az utasításnak, azonban a kocsi vizsgálatával együtt megmaradtak amellett, hogy a kocsinak nincs hibája. A főmérnök erre a főnöki irodába ment, hogy az esetről jelentést tegyen. A főnöki irodában épen arról tárgyaltak, hogy a termes kocsit a miniszter kívánságára a Rapidhoz kell kapcsolni, habár ez szabályrendeletellenes. Épen Bucurestibe akarták jelenteni az ügyet, amikor a magyar főmérnök kijelentette, hogy a termes kocsi nem indulhat, mert hibája van, amely utközben végzetessé válhat. Pan Halipa miniszter, aki jelen volt, amikor a főnök Bucuresttel tárgyalt, azt hitte,

hogy ez egy előre megbeszélte jelenet, hogy a kocsit ne kapcsolják a Rapidhoz és még inkább ragaszkodott a kívánságához. Hiába hangoztatta a főmérnök, hogy a kocsinak hibája van, a minisztert csak úgy lehetett meggyőzni, hogy a főmérnök kikísérte a termes kocsihoz és megmutatta a hibát. A miniszter belátta tévedését és

hálásan köszönte meg a magyar főmérnök jóindulatát,

amivel ugyszólván az életét mentette meg. A főkocsivizsgálót és a két lakost, akik többszörös figyelmeztetés ellenére azt állították, hogy a termes kocsi jó és mehet, felfüggesztették.

Ez az eset fényt vet azokra az állapotokra, amelyek a CFR.-nél uralkodnak. A miniszter most saját tapasztalatából ismerhette meg,

mit jelent az, amikor a vasutasoknak nincs meg a kellő szakismeretük.

Tapasztalhatta, milyen eredményre vezetett a CFR. vezetőinek kisebbségellenes politikája és gondolkodhat azon,

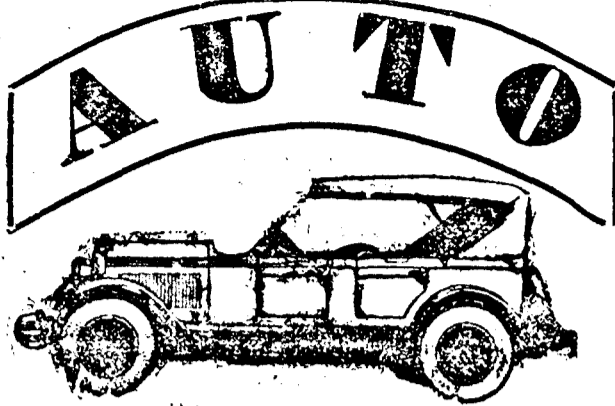
mennyivel kevesebb baleset történne a román vasutakon, ha a régi magyar vasutasok megmaradtak volna?

Perzsabundák

PERL szücsmeister

Budapest, V., Lipót-körút II.

Megbízható minőségű szőrmebundák. 7

Kell-e irányjelző?

Kizárólag Aradon akarják bevezetni ezt az „újítást”, amire semmi szükség sincsen.

(Arad, október 25.) Az új közlekedésügyi szabályrendelettervezetben megint felvetődik az az eszme, hogy az autókat Aradon kötelezőleg irányjelzővel lássák el. Nem lehet tudni, hogy miért akarja a szabályrendelet kötelezővé tenni e műszer felszerelését a gépkocsikra, vagy milyen érdekeket kíván ezzel szolgálni, de annyi tény, hogy a tervbevetett intézkedés máris élénk ellenzésre talált az autótulajdonosok körében ugyanúgy, mint amikor első ízben került szó róla. A kereskedelmi és iparkamara, amelynek a tervezetet megküldötték, nagyon helyesen, módosítani javasolta ezt a pontot és feltette a kérdést, hogy ha Aradon kötelezővé teszik a jelző használatát, vajon mi történik a temesvári meg a váradi autókkal, ahol ez nem kötelező s amelyek jelző nélkül futnak majd be Aradra? Ezeknek vezetőit meg fogják talán bírságotolni?

A jelző felszerelés kötelezővé tétele ilyképpen teljesen célját tévesztett valami. Annak legfeljebb úgy volna értelme, ha kötelezővé tennék az egész országban. De még akkor is baj kerekedne a külföldi kocsikkal, amelyek olyan országból jönnek, ahol a jelzőhasználat nem kötelező. De különös, hogy ép csak Aradon akarják behozni, amikor nem kötelező az Bucurestiben, Berlinben, Bécsben és Budapesten. Már pedig ott valamivel nagyobb a gépkocsiforgalom, mint itt és ha célszerűnek mutatkozna, már rég bevezették volna. Az új közlekedésügyi szabályrendelettervezet még valószínűleg változásokon megy át, mielőtt végleges formát kapna és remélhető, hogy a módosítások alkalmával kikerül belőle az a szakasz, amely az irányjelzők kötelező használatát írja elő.

+ **Amerikai reklám.** Egy amerikai autómobilkereskedő üzletében többek között egy régi, használt kocsi állott már évek óta, de sehogyan sem akadt rá vevő. A kereskedőnek ekkor különös ötlete támadt. A kocsi hűtőjére egy táblát akasztott a következő felirattal: „A kocsi 35 dollárért eladó, de félek, hogy ezért az árért sem kell”. Ezzel a táblával a kocsi kivitte az utcára és körutat tett vele a városban. Alig tért vissza üzletébe, egy csomó fiú jelentkezett, akik heten összeálltak, fejéreként öt dollárt kunyoráltak ki szüleiktől, csak hogy autótulajdonosok lehessenek.

+ **Angliában ezentul nincs gyorsajtás.** Az angol kereskedelmi minisztérium új közlekedési rendszabály-tervezetét dolgozott ki, amely eltörli az autókra nézve eddig érvényben levő gyorsasági határokat és minden közveszélyes hajtást büntetendő cselekménynek nyilvánít, tekintet nélkül a menetsébségre. A rendelet-tervezet ezenkívül felemeli az autózvezetési engedély korhatárát tizenhétől tizenkilencre, illetőleg a nehéz járműveknél huszonnégy évre, végül kötelezi az autótulajdonosokat a harmadik személyeket érhető balesetek elleni biztosításra. E célokra valószínűleg külön biztosító-vállalat fog alakulni. A londoni forgalom által okozott nagyszabású halálos balesetekre való tekintettel a londoni rendőrség a forgalmi közegek okulására baleseti térképet dolgozott ki, amelyen az utolsó nyolc év alatti forgalmi balesetek színhelye meg van jelölve.

+ **Gyikbőrből készült autópárnázat.** Egy ismert párisi bankár limousine-t vásárolt feleségének születésnapjára. A kocsi párnázatát gyikbőr borítja. Nyolcezer kis jávai gyiknak kellett erre a célra életét feláldoznia. Az állatokat nagyságuk és színük szerint gondosan kiválogatták.

— Nem tudod Edith, hova tettem „Az óvatos autózvezető” című könyvem?

Megszigorítják a fiatal nők kivándorlását

A belügyminisztériumban külön osztály alakult a leánykereskedelem, pornográfia és kábító szerek terjesztése ellen. — Huszonöt éven aluli hajadonok csak kísérelvel utazhatnak az óceánon túlra. — Nemzetközi együttműködés a leánykereskedelem leküzdésére.

Kiskoru lányok csak szülői vagy gyámi beleegyezéssel kapnak utlevelet

(Arad, október 25.) Az egész világon szerte gigászi küzdelmet folytatnak az egyes szervezetek és államok a leánykereskedelem leküzdésére és munkájuk eredményeképpen sikerült is számos erre a célra alakított bünszövetkezetet ártalmatlanná tenni. Romániában az egyes hatóságok saját hatáskörükben folytatták a küzdelmet a leánykereskedelem ellen, most azonban a harcot sokkal intenzívebben akarják megkezdeni és ecéliből külön osztály létesült a belügyminisztérium kebelében.

Az aradi közigazgatási hatóságokhoz ma körrendelet érkezett a belügyminisztériumból, amely közli hogy

a rendőr-alminisztériumban külön osztály létesült, amely a következő kérdésekkel foglalkozik:

1. A leány- és gyermekkereskedelem;
2. Pornografikus könyvek és folyóiratok terjesztése;
3. Az ópium és más kábítószerekkel való kereskedelem.

Ezzel kapcsolatosan a minisztérium felhívja a hatóságokat, folytassanak intenzív küzdelmet a leánykereskedelem, valamint a többi pontban jelzett büntettek ellen. Minden egyes leplezett esetet nyomban jelenteni kell a minisztériumnak és a jelentésben ismertetni kell a büns nevét, foglalkozását, korát, nemét és más személyi adatait, valamint az áldozat vagy áldozatok adatait is. Jelenteni kell azt is, hogy a leplezett leánykereskedő a belföldön akarta áldozatát prostitúcióra kényszeríteni, vagy a külföldre szándékozta-e elszállítani. **Ki kell nyomozni azt az országot, ahová vinni akarta, hogy a román hatóságok érintkezésbe léphessenek az illető országbeli hatóságokkal.** Azokban az esetekben, amikor a bünsesség kétségtelenül beigazolódott, jegyzőkönyvet kell felvenni és az illetőt át kell adni az igazságszolgáltatásnak, hogy méltó módon megbüntessék.

A meginduló küzdelem kapcsán rendkívül megszigorítják a fiatal nők kivándorlását s különös gonddal vigyáznak akkor, amikor ezek utlevelet kérnek külföldre.

A miniszteri rendelet kimondja, hogy azoknál a nőknél, akik még nem töltötték be a 25-ik életévüket, vizsgálják meg a hatóságok hova utaznak és győzzék meg az utazni vagy kivándorolni készülő nőket arról, hogy saját érdekében áll csak redlis munkaszerződés alapján kivándorolni és csak közeli rokon hívására utazni, aki ugy anyagi, mint erkölcsi szempontból mellettük áll. A kiskorúak csak szülői vagy gyámi beleegyezéssel utazhatnak. Különösen szigorú óvintézkedéseket lép-

+ **Hogyan viselkedjünk balesetek alkalmával?** Sajnos, számos automobilista nincs tisztában azzal, mi a kötelessége önmagával és másokkal szemben, ha gépe használata közben baleset éri. A gépjárműben rejülő nagy fizikai előnyök élvezete súlyos felelősséggel jár, mely alól senki sem szabadulhat, aki a gépjárművet használja. Az automobilista mindig vigyen magával kötözőszert, ha hosszabb utra indul, hogy legyen módja magán segíteni, ha baj éri, avagy — s ez természetes kötelessége — hogy az országot balesetet szenvedett turistáit első segélyben részesíthesse. Aki egy járókelőt elgázolt vagy megsebesített, azonnal álljon meg, részesítse áldozatát első segélyben, vagy ha szükséges, szállítsa kórházba, maga pedig jelentse az esetet a rendőrségnek. Aki azonban meneküléssel igyekszik magát a felelősség alól kivonni, ne várja, hogy embernek tekintsék és a büntetés, amely ez esetben utóéri, sohasem lehet eléggé súlyos bestiális tetéhez képest.

tetnek életbe akkor, ha Óceánon túli kivándorlásról van szó.

Azok a nők, akik térijzetlenek s még nem töltötték be 25-ik életévüket, óceántúli országba csak kísérelvel utazhatnak.

Az életbeléptetett óvintézkedések bizonyára gátat fognak vetni a leánykereskedelemnek és meg fogják akadályozni, hogy kácsi, lelkiismeretlen emberek visszaélve a hiszékeny nők tapasztalatlanságával, romlásba és züllésbe kergessék őket. A belügyminisztériumban felállított hivatal a közeljövőben szigorú intézkedéseket léptet életbe az ópium, morium, kokain, hasis és más kábítószerek kereskedelme ellen, valamint megfelelő rendszabályokkal a pornografikus könyvek és folyóiratok terjesztését tiltja be.

Az erkölcsi tisztogatás megkezdése nagy megnyugvást jelent a romániai polgári társadalomnak, amely eddig is nagy küzdelmet folytatott ezirányban és amelynek a megindított erőteljes akció támpontot nyújt a további energikus harchoz.

Marosi Rudolf.

A tolvaj rokon.

Meglopta aradi vendéglátó atyafiságát egy petrozsényi leány.

(Arad, október 25.) Néhány nap előtt történt, hogy a rendőrségen érdekes lopási ügyben tett feljelentést Melik Istvánné Demeter-ucca 63. szám alatti lakosnő. A feljelentésben Melikné előadta, hogy beállított hozzá egy Márton Ilona nevű, petrozsényi illetőségű távoli rokona, aki tőle elment édesanyjához, Csatlós Istvánnéhoz és rövid ideig ott vendégeskedett. Egy szép napon a vendég eltűnt, egy levelet hagyott hátra, hogy sürgősen hazahívják Petrozsényba, de vele együtt eltűnt Csatlós nénének 22.000 leje is, akinek nevében leánya: Melikné meg is tette a rendőrségen a feljelentést. Bugariu Tódor detektív vezette be a nyomozást, aki a levelet elküldte a petrozsényi rendőrséghez és egyben információt kért Márton Ilonáról.

A válasz most érkezett meg a nővel együtt s ebben a petrozsényi rendőrség azt felelte, hogy a levél apokrif s minden eshetőségre mindjárt a leányt is visszaküldték. A rendőrségen most azután szigorú vallatásra fogták a nőt, aki nemsokára be is vallotta, hogy csakugyan ő volt a tettes, de az ellopott 22.000 lejből mindössze 500 lejt tartott meg magának, a többit pedig kidobta a vonat ablakán. A rendőrségen természetesen nem adtak hitelt a hűtlen rokon naiv meséjének és letartózták sba helyezték Márton Ilonát, akit holnap át is adnak az ügyészségnek.

Letartóztatták a Damjanich-uccai betörés gyanúsítottjait.

A rendőrség őrizetbe vett egy kőművest, aki délután özv. Melchner Józsefnél dolgozott. — A kőműves feleségét, öccsét és egy cigányt is letartóztattak. — Az elfogottak tagadnak.

(Arad, október 25.) Egyedül az Aradi Közlöny jelentette legutóbbi számában azt a megdöbbentő vakmerőséggel végrehajtott betörést, amely tegnap este 8 óra után történt az aradi volt Damjanich-uccában.

Mint ismeretes, a Damjanich-ucca 8. sz. alatti házban özv. Melchner Józsefné lakásában jártak a betörők, felnyitották a ház bezárt kapuját és az üres lakásból több értékes holmit vittek el, azután átmentek Pongrácz Sándor, a Vadász-kürt-kávéház igazgatójának lakásába is, de ott úgy látszik, megzavarták őket, mert csak néhány kisebb értékű tárgyat vittek el.

Amidőn 10 óra tájban özv. Melchneré cseléd-lányával: Engel Piroskával hazaérkezett, rémülten konstátálta a történetet és a szomszédok nyomban jelentést tettek a rendőrségen, ahonnan Adamovici Péter ügyeletes rendőrtiszt szállított ki a helyszínre. Nyomban megkezdte a nyomozást s azt azonnal megállapíthatta, hogy a betörést csakis a helyzettel ismerős egyének hajthatták végre, akik pontosan tudták, hogy özv. Melchneré mikor távozik el hazulról.

Adamovici Péter kihallgatta özv. Melchnerét, hogy a tegnapi nap folyamán ki fordult meg lakásában. Ekkor kiderült, hogy a délután folyamán özv. Melchnerénél takaréktüzhely-javítás történt, amelyet egy Asztalos Péter nevezetű kőműves csinált. Ezt az Asztalos Pétert Engel Piroskával, özv. Melchneré cseléd-lánya hozta és Adamovici Péter a cseléd-lánnyal, valamint a meglopott uralasszonnyal együtt még az éjszaka folyamán Asztalos Péternek keresésére indult, mert az a gyanu merült fel, hogy ő a délután folyamán kikém-

lelte a terepet és megállapította, hogy mikor hagyják üresen a házbeli lakást.

Asztalos Pétert az éjjel Badea Cárta (Argyal) uccában levő lakásában sikerült is megtalálni, de vele együtt megtalálták öccsét: Asztalos Istvánt és Asztalos Péternét is, akiket szintén felhoztak a rendőrségre és az éjszakát már a rendőrségen töltötték. Ma délelőtt és délután pedig jegyzőkönyvbe foglalták vallomásukat. Reggel egyébként a letartóztatottak száma kettővel bővült. A rendőrségi celiához reggel ugyanis csatlakozott egy cigányember, aki beszélni igyekezett a letartóztatottakkal, azonban rajtacsípték és letartóztatták. Megállapították, hogy Muntean Györgynek hívják, tisztelőző cigány, akiről erősen feltételezhető, hogy ha az Asztalosék követték el a betörést, akkor ő is tudott a dologról. De ugyanúgy őrizetbe vették özv. Melchneré cseléd-lányát: Engel Piroskát is, mert fölmerült az a gyanuok, hogy a cseléd-lány szándékkal hívta épen Asztalos Pétert a takaréktüzhely javítására és cinkosnő volt.

A kihallgatások alkalmával, amelyeket a pen rendőrtiszt végez, kiderült, hogy Asztalosék ellen már a Mandru-féle betörés kapcsán is gyanu merült fel. Mindannyian tagadták a terükre rótt büncselekményt és egyelőre semmi tárgyi bizonyítékot nem sikerült produkálni a nyomozásnak, amely azonban a legnagyobb eréllyel folyik tovább. Az esti órákban fejeződtek be a kihallgatások. Özv. Melchneré maga kérte cseléd-lánya szabadonengedését, mert mindeddig meg volt vele elégedve és a betörés ideje alatt is vele volt. A rendőrség szabadon is engedte, a többiek letartóztatásban maradtak.

KÖZGAZDASÁG.

5 milliárd dollár az árveszteség a newyorki tőzsdén.

Évtizedek óta nem volt ilyen krach a newyorki tőzsdén. — Az európai piacot nem érintette a pánik.

Newyorkból jelentik: A tőzsdén, mint azt legutóbbi számunkban jeleztük, óriási ársuhanás volt. Erről ma az alábbi távirati jelentéseket közöljük:

Tegnap a tőzsdén 13 millió részvényt adtak el.

Az árveszteségeket 5 milliárd dollárra becsülik. Az öt legnagyobb bank igazgatója Morgan elnöklésével tanácskozássra ült össze, később Lamont bankár és a kincstári hivatal képviselője nyilatkozatot adtak ki, hogy a piaci helyzet egészséges és pánikra ok nincsen. A nyilatkozat hatása alatt a kedélyek megnyugodtak. Az utótőzsdén lényeges javulás állott be.

A gabonapiacra szintén nagy ársuhanások voltak, ugyanúgy a kaucsuk és a gyapotpiacra is.

Londoni jelentés szerint a tegnapi newyorki tőzsdepánik hatása elérte az 1907-iki nagy tőzsdékrach méreteit. A lapok az eladott részvények számát 12 millióra becsülik, a Daily Mail szerint ez a szám elérte a 19 milliót. A londoni tőzsdére is áterjedt az izgalom és az amerikai értékek nagy mértékben estek. Az angol piac idejekorán visszavonta tőkét Amerikából és így megmenekült.

A budapesti értéktőzsdére nem terjedt ki a newyorki pánik hatása. A kedélyeket megnyugtata, hogy Bécsből nagyobb fedezeti vásárlások érkeztek. Arra számítanak, hogy Amerikából tömeges vételmegbízások érkeznek az európai értéktőzsdékre. Az értékek általában emelkedtek. Biztató volt, hogy a berlini piacról megnyugtató hírek érkeztek.

Ujabb newyorki jelentés szerint a tőzsdékrach felülmulja a világháború kitörésekor keletkezett ársuhanást. A megállapítások szerint ötvenezernél több kis spekuláns teljesen tönkrement.

Londonból jelentik: A newyorki tőzsdékrach-

ra vonatkozólag megnyugtató hírek érkeztek ma este. A tőzsde környékén még mindig nagy az izgalom és

a tömeg között híreket terjesztenek, egyes ismert bankvezérek öngyilkosságáról.

Több mint ezer kimerült, tönkelt ruhájú úgynök kiabált a zárlat előtt rekedten vevő után, de senki sem jelentkezett. A tőzsde épülete körül több mint 50.000 ember tolongott.

= Az ország iparosai az új munkatörvény ellen. Az ország iparostársadalma, a nagyipar és kisipar képviselői egyaránt, többiben felemelték már tiltakozó szavukat a munkakodex ellen, amelynek egyes rendelkezései megakadályozzák a termelést, anélkül, hogy a munkások szociális helyzetén bármit is javítottak volna. E tárgyban a Romániai Gyáriparosok Országos Szövetségének választmányi ülése elhatározta, hogy a törvény megreformálását követeli s e tárgyban memorandumot adott át személyesen a munkaügyi miniszternek. A munkaügyi miniszter tudomásul vette a gyáriparosok óhaját s ígéretet tett arra nézve, hogy a munkatörvényt az ipar képviselőinek kívánsága szerint fogja módosítani.

= Piaci árak. Tojás darabja 2.80—3 lej, Sovány liba párja 280—320 lej, kövér liba párja 540—600 lej, sovány ruca párja 130—160 lej, kövér ruca párja 260—300 lej, csirke párja 60—80 lej, tyúk nagyság szerint párja 90—100 lej, tehénturó kilogrammja 14 lej, juhturó kilogrammja 48 lej, vaj kilogrammja 100—120 lej, tejfél literje 35—40 lej, tej literje 7—8 lej, káposzta darabja 2—8 lej, zöldbab kilogrammja 4—10 lej, burgonya kilogrammja 3—4 lej, hagyma kötegie 1—2 lej, fohagyma kötegie 2—4 lej, alma kilogrammja 6—12 lej, körte kilogrammja 12 lej, szőlő kilogrammja 8—16 lej. Terményárak: Buza métermázsája 480—535 lej, árpa métermázsája 320—330 lej, tengeri métermázsája 270—300 lej, rozs métermázsája 340—360 lej.

Borzalmas szerencsétlenség a Michigan tavon

Elsüllyedt egy autókomp, amelynek 57 utasa a vízbe fulladt.

Newyorkból jelentik: A Michigan-tavon borzalmas szerencsétlenség történt. Egy autókomp, amely Milwaukee és Hove közt közlekedett, 57 utassal és 27 megrakott tehernocsival elsüllyedt. A katasztróának egyetlen életben maradt szemtanúja sem maradt, mert az utasok mind egy szálig odaveszttek. A szerencsétlenség 25 kilométerre történt a partoktól.

A rádióállomások jeleket fogtak fel, amelyek segínyt kértek, de a jelek nem a rendes hullámhosszon érkeztek. A rádiójelentések szerint a hajó hatalmas vihartölcsérbe került. A tavon közlekedő hajók még a nyomát sem találják az elsüllyedt autókompnak. Csupán holttesteket fedeztek fel mentőövekkel és megtalálták az elsodort hajóhidat is.

Finis kilakoltatta Linket.

Ujból feléledt a Link-Fink háború. — A bíróság elrendelte Link kilakoltatását aki azonban nem hagyja magát és telebbezett.

(Arad, október 25.) Link Jakab kárpitósmester, a kigyógyíthatatlan pereskedő, ma ismét megjelent a bíróság előtt. Ma újból a tengeri kigyóvá nőtt kilakoltatási perét tárgyalták, amit Fink Albert házigazdája indított ellene. Még mindenkinél élénken emlékeztében él az a sok hercehurca, verekedés, háborúság, pereskedés, nyilatkozat és ki tudja még megmondani, mi minden ami Link és Fink között az elmúlt hónapokban lejátszódott. Fink, a házigazda minden áron ki akarta lakoltatni Linket, aki szívósan védekezett. Tetlegességre is sor került, amiért a törvényszék egy havi fogházra ítélte a kárpitósmestert, aki a büntetést ki is töltötte. A kilakoltatási per közben évről-évre húzódott. Link ügyvédje kérte a törvényszéket, hogy addig ne adjanak helyt a kilakoltatási keresetnek, amíg az ügynek büntügyi része elintézését nem nyer. Miután azonban Link leülte egy havi fogházát a büntügyi rész ezzel befejezést nyert.

Ma azután az aradi törvényszék helyt adott Fink keresetének és elrendelte Linknek december elsejei hatályát a kilakoltatását. Miután azonban a kilakoltatás nem azonnali hatállyal történt és Link ügyvédje a táblához felebbezett, ez a per előreláthatólag még meglehetősen hosszú ideig el fog húzódni.

Szőrmebunda,

télikabát,

szövet- és selyemruha

feltűnő olesó ápakban a

VICTORIA

női confection divatházban

Arad, a Dáciával szemben.

RADIO PHILIPS

nagy vásár VARGA és ROSENFELD-nél Arad, Központi mellett. DURA-elem nagyban és kicsinyben. — Telefon: 808.

Rádióműsor.

— Romániai idő. —

SZOMBAT, október 26.

Bucuresti, 17. Jazz-zene, 21. A „Carmen-kórus“ román dalokat énekel, 22.15. Rádiózenekar. — Berlin, 17.10. Szórakoztató zene, 20. Bach-hangverseny. Utána: Táncczene. — Belgrad, 13.40. Rádiónégyes, 18.30. Vokál-kvintett, 21.30. Hangverseny, 22.30. „Ut a világ körül“, hangjáték, 23.05. Táncczene. — Pozsony, 12.30. Gramofon, 13.30. Szórakoztató zene, 14.30. Magyar hírek, 17. Gramofon, 19.10. Közvetítés Brünnből, 19.40. Közvetítés Prágából, 21.30. Táncczene, 23. Közvetítés Prágából, 24. Kávéházi zene. — Katowice, 21.30—23. Közvetítés Varsóból, 24. Táncczene. — Milano, 13.30 és 15. Szórakoztató zene, 18. Kvintett, 21.30. Vegyes zene, 24.15. Házi zene. Mor. Ostrava, 12.30. Gramofon, 13.30. Könnyű zene, 16. A rendőrszenekar hangversenye, 18.30. Gramofon, 20. Közvetítés Prágából, 21.30. Közvetítés Brünnből, 23. és 24. Közvetítés Prágából. Nápoly, 18. Házi zene, 22.02. Salvini és Cersi: „Öld meg!“ című 3 felvonásos vígjátéka. — Róma, 18.30 és 19.30. Szórakoztató zene, 22.02. Auber: „Fra Diavolo“ című háromfelvonásos operája. — Varsó, 17.15. és 20.25. Gramofon, 21.30. Könnyű zene, 24. Táncczene. — Wien, 12. Cerda-négyes, 17. Szórakoztató zene, 22.30. Szórakoztató zene. — Budapest, 10.15. Stepat Eugen orosz balalaika-zenekarának hangversenye, 1. Déli hangverseny az Egyetemi templomból, 1.05. Gramofonhangverseny, 1.25. Hírek, 1.35. A hangverseny folytatása, 3.30. Hírek, élelmiszerárak, 5. Az Országos Cserkészszövetség előadása. Vidovszky Kálmán, „A Magyar

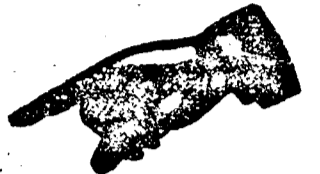
Cserkész“ szerkesztője: „Milyen legyen a cserkész-ünnepély“, 5.45. Hírek, 6.10. N. Szekeres Kálmán dr. előadása: „A bolygók“, 6.40. A Mándits-szalonzenekar hangversenye, 7.40. Heigl László dr. felolvasása: „Amerikai furcsaságok II. rész“, 8.25. Csekey István dr.: „A magyarság északi rokonai között“, Felolvasa: Kocz Sándor, 9. Ünnepi előadás a Studióból. „A Liszt-hangverseny“, Lirai János zenével, három felvonásban, 10.30. Rigó Jancsi és cigányzenekarának hangversenye az Emke-kávéházból.

VASÁRNAP, október 27.

Bucuresti, 21. Hárfaszóló, 21.45. Énekhangverseny, 22.15. Hegedűszóló. — Belgrad, 17.05. Cigányzene, 21.30. Hária-, oboa- és fuvolahangverseny, 23.20. Szórakoztató zene. — Brno, 20. Katonazene, 21. Hangverseny közvetítés Prágából, 22.30. Morva zene. — Königsberg, 20. Gramofon, 21. Könnyű zene. — 23.30—25. Táncczene. — Königswusterhausen, 21. Niemann zene-művei, 1. Kerti zene, 2. Pávátánc, 22. Fuvószenekar. Utána a berlini műsor. — London, 23.05. Hangverseny Bizet, Egar, Verdi, Händel, Étülter, Haydn műveiből. — Milano, 21.30. Mülé „Dañni“ című operája. Utána: Hírek és könnyű zene, 1.15-ig. — Mor. Ostrava, 20. Táncczene, 21. Közvetítés Prágából. — Prága, 20.05. Fuvószenekar, 21. Rádiózenekar, 22. Szórakoztató zene, 23.15. Kávéházi zene. — Róma, 22.02. A csendőrszenekar hangversenye. — Wien, 19.45. Kamarazene, 21.05. Granichstaedter Bruno: „Orlow“ című operettje három felvonásban. — Budapest, 9.30. Az országos katonai nagygyűlés alkalmából ünnepi főpapi szentmise közvetítése a Belvárosi Főplébánia templomból, A szentmisét Caesere Orsenigo pápai nuncius celebrálja, 11. Egy

házi zene a Budavári Koronázó Főtemplomból, 12.30. Rádió-matiné, 4. Rádió Szabad Egyetem, 7.50. Móró Zsigmond felolvasása: „Éjjeli szállás“, 8.25. A m. kir. Operaház „Alarcosbál“ előadása, 11.30. Magyar Imre és cigányzenekarának hangversenye.

INGYEN KAPJA

o hó végéig
AZ ARADI KÖZLÖNY-t,
ha ma megrendel.
Az előfizetést csak 1929.
november 1-től számítjuk.

A szerkesztésért köljenesen
SALGÓ HENRIK
felel.

APRÓ HIRDETÉSEK.

AZ APRÓHIRDETÉSEK DIJÁT SZAVAK SZERINT SZÁMITJUK. Minden szó hétköznap 4, vasárnap 5 Lej, vastagabb betűvel 8, illetve 10 Lej. A legkisebb hirdetés ára 10 szóig hétköznap 40, vasárnap 50 Lej. A vastagabb betűvel kívánt szavak aláhuzandók. Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amely eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa. Csak válaszbélyeggel ellátott kérdésközlésre válaszolunk. Ajánlatok feligés levelek továbbítására megfélelő postabélyeg csatolását kérjük. A kiadóhivatal telefon száma 151. A hirdetésekre vonatkozó felvilágosítást a kiadóhivatal adja meg.

▲ ▲ HIRDETÉSEKET DÉLUTÁN 5 ÓRAIG VESZÜNK FEL ▲ ▲

GIF accumulatorok, elemek, zseb-lámpaégők lerakata Uran-cégnél, v. Simonyi-ueca 19.

ALKALMAZÁS.

SZOBALÉANY elsőrendű bizonyítványokkal uriházhoz azonnalra kerestetik. Cím az Aradi Közlöny kiadóiban. 250

KIFUTÓ LEÁNY, ki 16 bizonyítvánnyal rendelkezik, azonnal felvétetik Salgóné bizományi üzlete Str. Horia 1, 1000

FIATAL KERESKEDŐSEGÉD uridivat szakmában, aki a kirakatrendezéshez is ért és több évi gyakorlattal rendelkezik, beszél magyarul, németül és románul, esetleg hasonló szakmában is, állást keres. Ajánlatokat Szorgalmas jelígre az Aradi Közlöny kiadóiba kérek, 5554

LAKÁS.

KÉT szoba, konyha I-ső emeleti lakás a Szabadság-tér sarkánál kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadóiban.

FÖTÉREN első emeleti három nagy szobából és előszobából álló helyiség, mely főleg üzleti célokra (irodának, divatszalonnak, szabóüzletnek stb.) rendkívül alkalmas, azonnal kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadóiban.

FÖTÉREN kétszobából álló helyiség azonnal kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadóiban.

KÜLÖNBEJÁRATU butorozott szobát keresek esetleg teljes ellátással. Címeket „Eiseje“ jelígre az Aradi Közlöny kiadóhivatala továbbítja. 5595

HÁROMSZOBÁS, fürdőszobás lakás a belvárosban kiadó november 1-ére. Bettelheim, Városi kávéház. 5601

CSINOSAN butorozott kétágyas szoba ágynemű nélkül gyermektelen, intelligens házaspárnak kiadó. Str. Gr. Alexandrescu No. 26. Herczegh 5591

VÉTEL ÉS ELADÁS.

NOI SZORMEBUNDAK, boák, férfi kabátok, vitrinek, antik szalónok, különböző antik butordarabok, szőnyegek, fali vitrinek, zsurasztalok, zongorák, bőrgarnitúra, dupla ágyterítők, storeok, kandalóber, függönyök, asztalok, székek, órák, vázák, gobelin képek, festmények, fotelok, ebédlő, háló szalonberendezések, dísz tárgyak stb. eladók. Salgóné bizományi üzlete, Str. Horia 1. Neuman-palota, 1000

JÓÁLLAPOTBAN levő négykerekű erős kézikocsit keresünk megvételre. Cím az Aradi Közlöny kiadóiban. 200

Butorok részletre

kedvező fizetési feltételek mellett, készpénz árban.

GARAI, Arad, Piata Avram Iancu Cimre ügyelni!
(Szabadság-tér) 10. szám.

Tetőfedőcserepet,

használtat, épet

keresek megvételre.

Cím az Aradi Közlöny kiadóiban. 280

A TÉLI IDÉNY BEÁLLTA ELŐTT bizományba keresek jó állapotban levő női és férfi bundákat, szőrméket, télikabátokat, férfiöltönyöket és plédeket. Továbbá megbízóim részére keresek szőnyegeket, antik dísz tárgyakat és butorokat, amerikai íróasztal és iratszekrény stb. Salgóné bizományi üzlete Str. Horia 1. Széchenyi-u. Neuman-palota, 1000

ÜRES FESTÉKES HORDÓK eladók. — Cím az Aradi Közlöny kiadóiban 1454

MACULATURA PAPIR 5 kg-os csomagokban kapható az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 500

NAGYMENNYSÉGŰ PLÉHPÁNT eladó. Cím az Aradi Közlöny kiadóiban. 1151

OKTATÁS.

NÉMETET és franciát nagyon olcsón tanítok. Str. Unirei 1. (Fábián G.-ucca.) 4727

ÜZLETEK.

ÜZLETHELYISÉG a Szabadság-tér sarkánál, ahol hosszú évtizedeken át nagy vevőkörrel rendelkező kellemes és tisztítóüzlet volt, azonnalra kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadóiban.

AUTOGARAGE, kényelmes, meleg, a város kellős közepén kiadó, Bővebbet Meer festéküzlet. 5590

Diana-fürdő

ujjonnan berendezve, egész nap nyitva. Leszállított fürdőárok

Spitz Tivadar

legolcsóbb napi ár mellett szállást vagonbelsőben tüziát cser., búkk- és gyertyánhasáb

Bu. Dragalina 26. Telef. 727.

Legjobb

rádiókészülékek,

hangszórók, anódpiólok, alkatrészek stb. legolcsóbban és legkedvezőbb fizetési feltételek mellett kaphatók. Röntgen, Quarz, Diathermia szakszerű javítását felelősség mellett vállaljuk. 3841

SIRIUS elektrotechnikai vállalat
Arad, Str. Eminescu 1. (volt Deák Ferenc-u.) (Fehér Kereszt épület).

HUNGARIA

Nagyszállóda

BUDAPEST,

a Dunaparton. Előkelő otthon! Polgári árak!
Távíratcím: „HUNGARIOTEL“.